

Tito

Tito 'ga nanē Paulo 'ga remimu'efera nū. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'ga upe rakue. 'Ypō'ō me Tito 'ga rekoramū Paulo 'ga ka'arana kwasiari 'ga mu'akwaapawamū mama'e are. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou enee, ki Tito. Janeruwarete 'ga remiayuwa je. Jejui Kristu 'ga je mono kwe pe oje'ega mome'waukaa 'gā nupe ikue. Ymā te ako 'ga jemuēmi werowiare'ema 'gā nui ikue, je mogou omome'waramū 'gā nupe ikue. Jarejuwarete 'ga remimū'ēmera 'gā nupe omome'waramū ako 'ga je mogoi ikue. "Emu'e 'gā je ree, je rerowiar ywyapiukaa 'gā nupe", 'jau Jejui 'ga jee ikue. "Jeje'ega a'jea futat. A'eramū ene jeje'eg a'je are etee 'gā mu'jau", 'jau 'ga jee ikue. ² A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. Ni'mea'uweri 'ga. A'eramū jane a'jea futat 'ga rerowiaa. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue, ywy apoe'ema uwе rakue: "Teja'yra 'ga rerowiaaramū je 'au futat 'gā muri 'gā mogyau tejepyri nakwaparimū warāu rūi", 'jau 'ga ojeupe rakue. Aipo 'ea jane 'ā sirowiat jarejemogyau. ³ Ymā te 'ga aipo 'jau rakue. A'ere 'ga 'awamū je monoi wemifutara 'ara rupi imome'waukaa jee: "Wa'yra 'ga rerowiar amū 'ga ae katu'ogukari wa'yra 'ga upe. A'eramū nipo 'ga ikatu'ogipyrera 'gā nerawaukaa oje'wyr

ipe", 'jau je 'ã tekou imome'wau. Janeruwarete 'ga ae katu'okararetea. 'Ga futat je monou aipo mome'waukaa pãwẽ pãwẽ 'gã nupe. A'eramu je 'ga je'eg imu etee futat tewau imome'wau kwe pe 'gã nupe ikue.

⁴ Ene upe je ka'arana kwasiari, ki Tito. Jejui Kristu 'ga 'ã jane sirowiat. A'eramũ ene jera'yra 'jawe ekou jee. Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea futat. 'Ga ra'yra 'ga 'ã, Jejui 'ga ae katu'okara. 'Gã nesagea ene rerekoa je afutat, ki Tito. Ene mopy'ata'waa nanẽ je afutat nû.

Kreta pype Tito 'ga rekoi

⁵ Peu jarekou ako jane jareporowykya nimateepawi ai'i. A'eraamū ako je ene momytaw 'ypō'ōñū pype ai'i, jareporowyky mateepaawamū ako je ene momytaw peu ai'i. "Au etee eko ra'ne. Nimateepawi we jane jareporowykya, 'au Kreta pe", 'jau ako je enee ai'i. "A'eraamū ene ewau kwe pe amunawa moyka 'ga amū ene imogou 'wyriaramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe", 'jau je ako enee ai'i. A'eraamū ki ene, 'ga amū mogo enune, ejea'aramū jeje'eg are. "Ako esage ma'e 'ga etee futat ene imogou 'wyriaramū 'gā nupe", 'jau ako je enee ikue. A'eraamū je 'awamū imonou'japa ikwasiaa ka'aran are enee aipo 'jau etee futat nū.

6 "Nia'wyri 'ga", 'ga upe 'gā 'eramū kasi eremogo 'ga 'wyriaramū 'gā nupe ne. Ako esage ma'e 'ga etee futar iki emono imogou 'wyriaramū 'gā nupe. Aipo 'ga remirekoa ki majepel'i etee futat. 'Ga ra'yra 'gā nanē ki Jejui 'ga tuerowiat nū. A'eramū ki 'ga ra'yra 'gā ojeupe 'ga je'egamū 'ga je'ega renupa etee. A'e 'gā naerojeni futari. Nitywi futari

nipo 'ga amū erofen ma'era'mū: Erofen 'ga ra'yra 'gā 'jara 'ga amū nipo nitywi futari.

⁷ Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā Janeruwarete 'ga porowyky rerekwara futat. A'era'mū 'gā a'era'mū namama'e tywera apoara rūi futat. Ojee ojerowiaraip ma'e 'gā kasi eremono 'gā nupe ne. Imara'ne ma'e 'gā kasi eremogo 'gā nupe ne. Kawīajaiwa 'wara 'gā nanē ene imogowe'em nū. Ajanupāara 'gā, ka'aranūū mono'og are etee ea'at ma'e 'gā. Mīmera 'gā nanē kasi eremogo 'gā nupe 'wyriaramū ne. ⁸ Oje'wyr ipe 'gā mo'wy'wyara 'gā, mama'ea ajaupe imonoara 'gā. Mama'e esage apoara 'gā. Mama'e tywera apo awi ojemu'akwaap ma'e 'gā. Janeruwarete 'ga remifutara apoara 'gā. Mīmera 'gā etee ki emogo 'wyriaramū 'gā nupe. ⁹ Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'era'mū 'gā 'wyriara 'gā Janeruwarete 'ga je'eg imū etee futat ajemogyau mama'e apou. Jejui 'ga je'ega nanē a'jea futat nū. A'era'mū ki 'wyriara 'gā 'gā je'eg imū etee futat 'gā mu'jau, Jejui 'ga rerowiaara 'gā mu'jau. A'era'mū 'gā a'jea futat ojemogypykyka Jejui 'ga ree, 'ga je'ega kwaaw ire. A'era'mū nipo 'gā aku'iramū akou 'ga ree. A'era'mū 'gā 'ga rerowiar awi opoire'ema futat. 'Gā amū te nipo ajee 'ut 'gā mu'jau tywet morogyta are. Namu'ei 'gā 'gā mama'e a'je are. A'era'mū ki 'wyriara 'ga toje'eg 'gā nupe: Neremu'earūi 'gā mama'e a'je are. A'era'mū ene 'gā mu'jawarūe'em, te'i ki 'ga 'ga upe. A'era'mū nipo 'ga aipoa ojeupe 'ga 'era'mū maran gatu opoire'ema otywer awi.

¹⁰ Kwaiwete 'gā Jejui 'ga rerowiari rakue numi'amū. A'ere 'gā 'ga rerowiaraiwi etee. 'Awamū 'gā nuenuwi futari Jejui 'ga je'ega. Nopoiri futari 'gā

janeypy remimome'ufer awi. Morogyta ymaner are etee futat 'gã 'gã mu'ei ajemogyau. Ymã te janeypy jemogyi Moisesi 'ga je'eger imã etee futat rakue. A'ere jane 'awamã jane jemogyi Jejui 'ga je'eg imã etee futat. A'ere 'gã amã 'i 'gã nupe: "Naani. Peapo awi nanuara. Moisesi 'ga je'eg imã etee futar iki peko", 'jau futatee 'gã 'gã nupe 'gã moryteeu. ¹¹ A'eramã ene 'jau 'gã nupe: "Peapo awi nanuara", ere ki 'gã nupe. "Au'je 'gã mu'e re morogyta ymaner are", ere ki 'gã nupe 'gã momika. Kasi a'e pe 'gã 'gã moryteei, 'gã pytuna 'gã neewe ne. A'eramã enuparera 'gã 'jau ajaupe ne: "Awýja sipo morogyta a'je omome'u janee?" 'jau 'gã ajaupe ne. "I'me nipo 'ã Paulo 'ga akou janee", 'jau 'gã ajaupe ne. Nokwaawi 'gã morogyta a'je mome'wara 'ga. "Mõ 'ga gatu nipo morogyta a'jea omome'u akou janee?" 'jau 'gã ajaupe ne. A'eramã 'gã amã opoia Jejui 'ga rerowiar awi ne. Najemuaëmi morogyta 'me mome'wara 'gã ajuee. Ka'aranüü are etee te 'gã jemuaëmi. Ka'aranüü mono'og are etee te 'gã jamu'ei. A'eramã ene 'gã momika esaka nanuar awi.

¹² Ymã te Kreta pewara 'ga amã, ipojeuwipyra 'ga amã, opytuna 'gã mome'wau rakue. "Ypõ'õññ pypewara 'gã najuejue etee futat i'me ma'ea. Imara'ne ma'e 'gã nanë nñ. Iwewue ma'e 'gã nanë nñ. Nipy'araypari agawewi 'gã. A'etea 'gã ojemi'waruuarete futat", 'jau 'ga opytuna 'gã mome'wau rakue. ¹³ A'jea futat 'ga remimome'ufera. Peuwara 'gã nia'wyri futari. A'eramã ki ene 'jau 'gã nupe: "Au'je mama'e tywera apo re. Pepoit pejetywer awi", ere ki 'gã nupe eje'ega moywyrafena'i futat. A'eramã

nipo 'gã aipo ojeupe 'eramũ opoia otywer awi. A'eramũ nipo 'gã Jejui 'ga rerowiaa ete nũ. ¹⁴ “Peapyaka kasi morogyta ymaner are”, ere ki 'gã nupe. “Peapyaka awi Jejui 'ga rerowiar awi opoit ma'e 'gã je'eg are ne”, ere ki 'gã nupe. “Au'je pejeapyaka re 'gã 'me are”, ere ki 'gã nupe. A'eramũ nipo 'gã 'gã 'me rerowiaru'jape'ema. ¹⁵ Esage ma'e 'gã nipo ea'at mama'e esage are etee futat. A'ere nipo ia'wyre'ema 'gã mama'e tywer are etee 'gã nea'aramũ. 'Gã Janeruwarete 'ga rerowiare'ema. A'eramũ 'gã mama'e tywer are etee wea'aramũ ajemogyau. Ymã 'gã 'ã mama'e esage apo kwaawi futari rakue. A'ere 'gã mama'e tywera etee iapoi. 'Awamũ 'gã nokwaawu'jawi futari mama'e esage apoa. Apokwaap 'gã mama'e tywera apoa. ¹⁶ “Jarejuwarete 'ga je akwaap”, 'jau fotatee nipo 'gã. A'ere naani. Nuenuwi futari 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramũ 'gã na'ga remiayuwa rũi. Imara'ne ma'e 'gã. A'eramũ 'gã mama'e esage apowarüe'em futat. A'eramũ 'gã a'eramũ a'je'em are etee ajamu'jau.

2

Jarejuwarete 'ga remifutar are ki emu'e 'gã

¹ A'ere 'ã ene nanarũi, ki Tito. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee futat 'ã ene 'gã mu'jau, Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'jau. Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'eramũ ene a'e are etee futat 'ã 'gã mu'jau. “Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'eramũ ki pẽõ 'ga je'eg imũ etee futat pejejemogyau esage”, 'jau ki ene 'gã nupe. ² Ene 'ã 'gã nupe oje'eg ma'eramũ. 'Gã 'ã Jejui 'ga rerowiaar yaua.

'Awamue te 'ã 'gã Jejui 'ga rerowiari rai'i. Nokwaawi we 'ã 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramũ ene 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are. Sawa'efera 'gã we futar iki emu'akwaap aipo are. "Kawläjaiwa kasi pe'u ne", ere ki 'gã nupe. "Pejemuarü ki pejewau pejeporogytau 'gã nupe. Nakunumĩ arüi pẽẽ. Sawa'ea pẽẽ. A'eramũ pẽẽ pejejemuaawapia futat pejeporogytau 'gã nupe", 'jau ki ene 'gã nupe. "Pejemu'akwaaw iki pejejemogyau mama'e tywera apo awi. Perowiar iki Jejui 'ga", ere ki 'gã nupe. "Pejejuka esage ki pejejemogyau Jejui 'ga rerowiaara 'gã nee", ere ki sawa'efera 'gã nupe. "Mama'e tywera pejejeupe ijesaukaramũ kasi pepoit Jejui 'ga rerowiar awi ne", ere ki sawa'efera 'gã nupe.

³ Wäiwimera 'gã nanẽ ki emu'akwaap ee nũ: "Pe'je pejejemogyau esage Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee. Pejuago'o kasi ne. Pejekawläjaiwa 'wawe'ema nanẽ pejejemogyau. Mama'e esagea etee ki peapo 'ga upe. A'eramũ ipyaufera kükä 'gã ojemu'jau ajemogyau pẽ nee mama'e esage pẽẽ iaporamũ", ere ki wäiwimera 'gã nupe. ⁴ "Pẽẽ futat ipyaufera 'gã pemu'e mama'e are. Pejejuka esage ki pejemen are, pejeja'yr are nanẽ nũ, pe'je ki ipyaufera 'gã nupe", ere ki wäiwimera 'gã nupe. ⁵ "Pejemu'akwaaw iki mama'e tywera apo awi. Peko kasi pejejomena ne. Pejeje'wyra mogatyrü are etee pejejemogyau pejeporowykyau. Pejemena je'ega renupa etee. Nan pejemogyramũ nipo wã 'i pẽ nupe: Janeruwarete kïä je'ega esage futat ra'e, te'i wã pẽneko esage resaka 'jau, pe'je ki ipyaufera 'gã nupe", ere ki wäiwimera 'gã nupe.

6 Kunumĩūū 'gã nanẽ ki emu'akwaap nũ. “Pejemu'akwaap pejejemogyau mama'e tywera apoe'em are”, ere ki 'gã nupe.

7 Ene futar iki ejeko esagea eesaukat 'gã nupe, ki Tito. A'eramũ 'gã ene ree futat ojemu'jau. Ene resaka 'gã ene 'jawe etee futat tajemogy 'jau. Ejemuarũmũ ekou 'gã mu'jau. Morogyta esage are 'gã mu'jau ki eporogytau esage etee ekou. Ejemuawapia futat eporogytau 'gã nupe.

8 Morogyta a'je are etee futat ene 'gã mu'jau. A'jeteteetewi ene imome'uramũ tekotee 'gã najane ago'oa'uweri. A'eramũ nipo jane ago'oarera 'gã ojenosõu ajemogyau ene wi mama'e esage ojeupe ene imome'uramũ.

9 Ajaupe oporowyky ma'e 'gã nupe nanẽ ki ere: “Peenuw etee ki pejejerekwara 'gã je'ega. Pejeporowykyau esage 'gã nupe, 'gã nemifutar imũ”, ere ki 'gã nupe. “Mama'ea eapo jee ejeupe 'gã 'eramũ ki najefuweri je ee nũ'ü”, ere kasi 'ga upe ne. **10** “Peje'wyriara 'gã karaemã rerawawe'em nanẽ pejejeupe nũ”, ere ki 'gã nupe. “Pejejuka esage etee ki pejejara 'gã karaemã are. A'eramũ 'ga, ‘esagesage je upe oporowyky ma'e 'ga’, 'jau pẽ nupe. ‘Namuna'ywa rũi 'ga. Jeremiayuw esage 'ga te’, 'jau nipo 'gã ojerowiaa pẽ nee. Pẽporowyky esage resag ire, ‘Jejui 'ga rerowiaara 'ga. A'eramũ 'ga oporowykyau esage jee’, 'jau nipo 'gã ojerowiaa pẽ nee. ‘A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. ‘Ga 'ã 'gã katu'oka futat. A'eramũ 'gã natekotee 'gã 'jawe rũi’, 'jau nipo 'ga ojeupe, jane katu'okara 'ga ree wea'aramũ”, 'jau ki ene 'gã nupe.

11 Ymã te Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue:

“Jeporomutamutat je ywy pewara 'gā nee. A'erañū je teporokatu'ogiweramū 'gā nee”, 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. “Gā katu'og ire 'gā tarut imogyau 'au tejepyri 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'erañū 'ga wa'yra 'ga mua 'au ywy pe jane katu'ogukaa 'ga upe. ¹² “Jera'yra 'ga amanū pē katu'okawamū. A'erañū pēē 'awamū 'ga rerowiaa. 'Ga rerowiar ire pejejemogyawe'em 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe. A'erañū pēē 'ga rerowiare'ema 'gā nemifutara apowe'em. Pejemu'akwaap pejejemogyau pejejeteetee mama'e tywera apoe'em are. Pejemogy esage etee. Jeje'eg imū etee pejejemogyau mama'e apou”, 'jau Janeruwarete 'ga janee rakue, jane mu'jau jane jemogy esage are rakue. ¹³ Janeruwarete 'ga pājēeteetea futat tekotee 'gā pājē apyraapa. Anure nipo 'ga Jejui Kristu 'ga mojewya 'ga mua ywy pe nū, jane katu'okara 'ga mojewya nū. 'Ga rura rapesaka jarejemogyau. A'erañū jane 'ga jewyramū nipo jareku'iramū 'ga ree jarejemogyau. “Nitywi 'ga amū 'ga resage 'jawe”, 'jau nipo jane 'ga upe. “Nitywi pājērete 'ga amū 'ga 'jawewara”, 'jau nipo jane Jejui 'ga resaka, 'ga renyfuga 'ga ruramū. ¹⁴ Jejui Kristu 'ga 'ā poromū ojejukaukat 'gā nupe ae katu'okawamū rakue. Amanū 'ga janetywera mepyau rakue. Janetywera moiawamū 'ga manūi janee rakue. Amanūmū 'ga jane pireita janetywer awi rakue. Amanū 'ga wemiayuwamū jane muawamū ojeupe rakue. Mama'e esage apoaramū jane mogoya 'ga afutat. A'erañū 'ga amanūmū jane mogoya mama'e esage apoaramū.

¹⁵ Jejui 'ga rerowiaara 'gā emu'e aipo are, ki

Tito. Mama'e esagea etee ki eapoukat 'gā nupe. Mama'e tywera 'ga amū iaporamū ki ere 'ga upe: "Aipoa nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Peapo awi nanuara", ere ki 'ga upe. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee ene rekoramū 'gā ene ago'wawarüe'em.

3

Mama'e esage apo are ki emu'e 'gā

¹ Emuea'ar iki Jejui 'ga rerowiaara 'gā jeje'eg are. "Peenuw iki 'wyriararete 'ga je'ega", ere ki 'gā nupe. "Wyria'ri 'ga je'ega nanē ki peenup nū. Mama'e esagea eapo jee ejeupe 'ga 'eramū iapou etee futat 'ga upe", ere ki 'gā nupe. ² "Peago'o nanē kasi 'gā amū pejejemogyau ne. Pejemara'ne'emamū nanē pejejemogyau. Pejejukau esage nanē pejejuee najuejue etee nū. Pejeta'waramū pejejemogyau 'gā nupe najuejue etee", ere ki 'gā nupe. ³ Ymā te ako jane Jejui 'ga rerowiaare'ema 'gā 'jawe etee futat jane jemogyi ikue. Jejui 'ga rerowiare'ema janetywereteramū jarejemogyau. Jare'akwaawe'emamū ako jarejemogyau ikue. Nianuwi futari ako jane 'gā amū je'ega ikue. Jarejuwarete 'ga je'ega miamū ako jane ianupe'ema ikue. Jarejemifutar imū etee futat ako jarewau mama'e apou ikue. Jarejee etee ako jarejea'aramū ikue. Jarejeupi etee futat ako jarewau jarejemaku'iu ikue. Jaremara'neramū ako jarejemogyau 'gā nee ikue. 'Gā nanē ako amara'neramū jane ree ikue nū. 'Ga karaemā resakawe ako jane 'jau jarejeupe ikue: "Maran ajee je jēmī najetywi nanuara pyu 'ū?" 'jau ako jane jarejemogyau jarejeupe ikue. ⁴ A'ere ako

Janeruwarete 'ga 'awamū 'ga jekwaawukari janee ai'i. Janeruwarete 'ga 'ã jane katu'okararetea. Esagesage te 'ga. Iporomutat te 'ga jane ree najue-jue etee. ⁵⁻⁶Ajemuaẽm te 'ga jane ree. Najaneremi-apofer esage are rūi futat 'ga jane katu'ogi rakue. Ajemuaẽm te 'ga ae ree. A'eramū 'ga a'eramū jane katu'oka. Werowiaramū Jejui 'ga jane katu'ogi jane pireita janetywer awi. Sā'ã ae u'ar yau ma'eramū mama'e tywera apoe'ema. Nan tee futat jane jemogyi 'ga rerowiar ire, 'ga jarepirei re. A'eramū jane u'ar yau ma'e 'jawe jarejemogyau 'ga rerowiar ire 'ga upe. Jarey awi jare'aa ypy jane jarejuwa 'ga ra'yra futat. A'ere jane Jejui 'ga rerowiar ire u'aru'jap ma'e 'jawe nū. A'eramū futat Jarejuwarete 'ga ra'yramū jarejemogyau. Wa'yraprete 'ga rerowiaaramū 'ga jane mogyau wa'yramū. 'Ga 'Agesagea jane mogyau 'ga ra'yramū 'ga upe. 'Awamū 'ga U'agesagea mua janee. Nakate'emi futari Janeruwarete 'ga janee. Mama'e esage te 'ga amut janee. U'agesagea mi-amū futat 'ga amut janee, Jejui Kristu 'ga jane pirei re. Meewei a'eramū miamū 'ga 'Agesagea jane monoi jane katu'oka jane rerekou. ⁷Janeruwarete 'ga iporomutat nanimenime jane ree. Ipota'wa 'ga akou janee. A'eramū 'ga jane katu'ogukaa Jejui 'ga upe. Jarekatu'og ire jarejemogyau iky'ae'ema 'jawe futat 'ga upe. A'eramū nipo 'ga 'jau janee: "Pēē 'ã pēnesage jee. A'eramū nipo je anure pē mua 'au tejepyri pē mogyau nakwaparimū warāu rūi futat", 'jau nipo 'ga janee. A'eramū jane 'ga pyri jareo rapesaka jarejemogyau. ⁸A'jea futat jeremimome'ua.

A'eramū ene Jejui 'ga rerowiaara 'gā mu'jau

najuejue etee futat aipo are. A'eramū 'gā mama'e esagea etee iapou ajemogyau. Mama'e esagea etee iapo re nipo 'gā jopoari ajemogyau.

⁹ Amumera 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg are ajamueara te. A'ere kasi 'gā ereje'egauwar ine. Opytunera 'gā je'eger are 'gā jamuei. Moisesi 'ga remikwasiarer are nanē 'gā ajamueu nū. Ajamue ekoete futat 'gā ajemogyau. A'eramū ene 'ga je'eg are eapyakawe'em. ¹⁰ Amumera 'gā nipo Jejui 'ga rerowiaat 'mea te. 'Gā nipo ajamu'jau mama'e amutee are. "Simojo'ok 'gā ajaui jarejee 'jau", e'i te nipo aipo 'gā. A'eramū ki ene eje'ega moywyrafena nanuara 'gā nupe, 'gā momika nanuar awi: "Au'je 'gā mu'e re mama'e tywer are", ere ki 'gā nupe. 'Gā pige'emamū, eje'ega moywyrafenu'japa 'gā nupe nū. Mukūi etee eje'ega moywyrafena esaka 'gā nupe. Jui 'gā pige'emamū ekou'jape'ema 'gā nee. ¹¹ Aipo 'gā nia'wyri futari. Opoit futat 'gā mama'e esage apo awi. 'Ga nemiapofet tywera resag ire ene 'gā kwaapa. "Nia'wyri futari 'gā na'e", 'jau ki ene 'gā jekatu'oge'emamū.

¹² Anurenure'i te nipo aje je kūima'e 'ga amū monoi peu ene py'rau. Maranamū nipo Artemas 'ga. Maranamū te nipo Tikiku 'ga. Nakwaawi katu we je tejemimonorama 'ga. A'eramū ki ene ejeupe 'ga waēm ire ekwapa kamēsīete ajepeja amunaw ipe, Nikopo 'jaw ipe je rekoaa. Peu futat nipo je oi amana magwapa aipo amunaw ipe.

¹³ Janepytuna 'gā amū nipo awau watau ene wi. A'eramū ene mama'e mū monou 'gā nupe 'gā nemirerooramū. Ajepeja 'ga rera Zena. Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga, Zena 'ga. Ajepeja 'ga rera Aporua.

14 Jareptytuna 'gã ki emu'e jarejemogy esage are. “Mama'e esagea peapo pejejemogyau”, 'jau ki ene 'gã nupe. “Pejekaraemã ki pemono amã ikaraemæ'ema 'gã nupe”, ere ki 'gã nupe. “A'ere kasi pemono amã iwewue ma'e 'gã nupe. Kasi a'e pe taetu 'gã wewue jerani etee 'gã nee ne”, ere ki 'gã nupe.

15 'Auwara 'gã, je pyriwara 'gã, oje'ega monou enee, ene futaa. Je nanë teje'ega monou enee nû. A'eramã ki ene oreje'ega mome'wau orejekoty'aawa 'gã nupe, Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe.

Jarejuwarete 'ga resagea ene rerekoa je afutat.
Kweramã etee jeremimome'ua.

**Janeruwarete 'Ga Je'eg
New Testament in Kayabí (BR:kyz:Kayabí)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayabí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayabí

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
4079b71d-584e-51a5-ad2a-7eb18ed8c7d4